

Snyd sneen

Nu kan det sne hele året!

Sne og is er sjovt! Men nogle gange er det en mangelvare. Lav jeres eget snelandskab eller sænk på magisk vis temperaturen og lav selv is med naturkapatultens guide til at snøre vinteren.

Sne på glas

Vi ser altid flotte billeder med masser af sne fra andre lande om vinteren. Vi må nøjes med mindre her i Danmark – eller hvad? Måske behøver det ikke være så kedeligt at undvære metervis af sne – især, hvis man snyder lidt og laver sit eget, fantastiske snelandskab.

Det skal I bruge:

- Naturting: Skaller, kogler, sand, poresvamp eller lign.
- Universallim eller limpestol
- Gammelt syltetøjsglas eller patent-

glas (Det skal være helt tæt!)

- Babyolie eller mandelolie
- Små figurer, lego eller lign.
- Muffinforme, sølvpapir eller papir
- Piberensere eller snor
- Sne: Knuste, hvide æggeskaller, Glimmer, flagesalt eller lidt fint sand
- Evt. vandfast lak, f.eks. Oceanlak

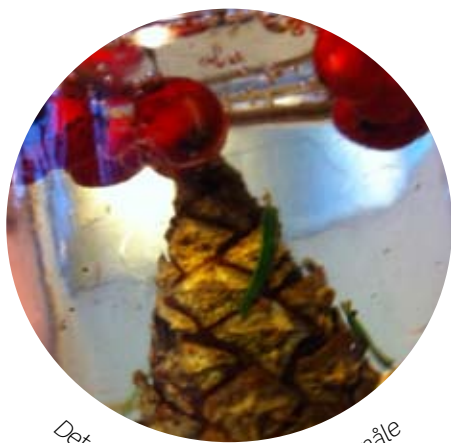
Flotte farver liver op i landskabet

Sådan gør I:

* Gå en tur ud i naturen og find de flotte ting, der skal være i jeres snekugle. I skoven eller i haven kan I finde kogler, indtørrede poresvampe og grannåle. På stranden er der altid en masse flotte skaller og sten. Fint sand og knuste skaller kan bruges som sne sammen med æggeskaller, glimmer og flagesalt. I kan også eksperimentere med at klippe grannåle i små stykker og bruge det som sne. Se om I kan finde andre sjove ting fra naturen, som kan være i snelandskabet.

* Syltetøjsglasset gøres rent og tørres. Tag låget af glasset og lim de ting, der skal være i snelandskabet på indersiden af låget. Hvis der skal være små kogler, en tør svamp eller andet, der kan blive opløst af vand, skal det lakeres grundigt. Lad lim og evt. lak tørre godt.

* Nu er snelandskabet klar til at blive samlet:
Læg først sneen i glasset. Fyld glasset

Det sneer med røde bær og grønnåle

med babyolie eller en anden helt klar olie, for eksempel mandelolie. Glasset behøver ikke at være fyldt helt til randen.

* Sænk landskabet ned i glasset ved at sætte låget på. Sørg for, at der er lidt luft i glasset, så bliver det lettere at ryste sne rundt i landskabet.

* Tør glasset og vend hele herligheden om, så landskabet står som det skal. Test, om der er kommet olie og pynt nok i glasset, eller om der skal ændres lidt på noget.

* Hvis glasset ikke er helt tæt, når I vender det, kan I lime med limpistol rundt om hele kanten af låget, så det tætnes mellem låg og glas.

* Pynt evt. bunden, så hvad der før var låget af glasset ikke er synligt – sæt det i en muffinform af papir eller et lille stykke kulørt gavepapir og bind en fin snor eller et stykke piberenser om. Nu har I jeres egen fine snekugle.

Hvis pynten løsner sig, eller I vil have mere 'sne' i landskabet, kan I åbne snekuglen igen og skifte ud. Husk også at tjekke indimellem om den holder tæt.

Vidste du det?

I lange perioder med koldt og tørt vejr, svinder sneen på mystisk vis ind – helt af sig selv. Det er fordi, vandet i sneen går direkte over i den tørre luft. I tør luft er der mere plads til vanddamp end i fugtig luft. Processen kaldes med et fint ord for *sublimation*. Det er også derfor, at man stadig kan tørre tøj udenfor om vinteren, hvis det vel at mærke er tørt og koldt på samme tid.

Sænk temperaturen

Et sjovt forsøg med minusgraderne, der sænker temperaturen i en skål med is – på magisk vis. Teknikken går helt tilbage til middelalderen.

Det skal I bruge:

- En stor skål
- Målekande eller lign.
- Is/sne (En skålfuld)
- ½ - 1 dl salt
- 1 glas vand
- Evt. termometer (stegetermometer fungerer fint, hvis det kan vise lave temperaturer)

Vaniljeisblanding:

- En mindre, tynd skål
- 4 pasteuriserede æggeblommer
- ½ liter piskefløde
- 4 spsk. flormelis
- Korn fra 1 stang vanilje

Sådan gør I:

* Find noget sne udenfor eller snyd med et par bakker isterninger fra fryseren

* Hæld først is eller sne i skålen og mål temperaturen. Lav en blanding af salt og vand i en målekande – der skal så meget salt i, at der ligger lidt uopløst salt på bunden, som ikke kan røres ud i vandet. Så er vandet 'mættet' med salt.

* Tilsæt blandingen til sneen eller isen og rør rundt. Se, hvordan temperaturen lynhurtigt falder dramatisk! Samtidig bliver noget af isen til vand. Temperaturen kan komme helt ned på minus 21 grader, men noget af vandet fra saltblandingen er stadig flydende.

* Sæt den mindre, tynde skål ned i den kolde blanding og hæld vaniljeisblandingen i. Ude i kanterne stivner blandingen først. Skrab og rør hele tiden i blandingen, indtil isen er, som I vil have den.

Til sidst kan I enten spise jeres is med det samme eller sætte den i fryseren eller ud i kulden.

God fornøjelse – og velbekomme!

Koldere end koldt

Når I blander is og salt i en skål, kan I få temperaturen til at falde helt ned til minus 21 grader, hvis I er heldige. Ved denne lave temperatur er noget af blandingen stadig flydende. Det skyldes at saltvand har et frysepunkt, der er meget lavere end vands. Derfor bruger man også salt på vejene om vinteren. Det smelter isen, så det ikke ligger på vejen ved almindelige danske temperaturer.

Al den salt, vi kommer på vejene, kan til gengæld skade dyr og planter, når det skylles væk fra vejen. I stedet kan man bruge andre, mindre skrappe midler til at få sneen til at smelte, for eksempel carbamid.

Hvis I bare ikke kan få nok sne – så snyd den!

Oplev naturen med www.naturkatapulten.dk

Naturkatapulten er støttet med tilskud fra tips- og lottomidler til friluftsliv.

